

O P D R A C H T .

=====

Dit wordt weer een heel speciaal nummer van "Rond de Poldertorens". Speciaal in zijn voorkomen: een

HEEMKUNDIGE KAART VAN OOSTKERKE

met een inleiding door Voorzitter Rene De Keyser. Heel speciaal ook in zijn opzet. Maanden geleden werd namelijk door het Bestuur van de Kring Sint-Guthago eensgezind en geestdriftig besloten dit werk als bijzondere blijk van dankbaarheid en genegenheid op te dragen aan dhr.

JOS DE SMET DR. GESCH.

ter gelegenheid van zijn emeritaat als Conservator van het Rijksarchief te Brugge. Hoewel het Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde een Gedenkalbum uitgeeft, waaraan wij graag hebben meegewerkt, vonden ons Bestuur en onze Werkende Leden het passend, dat Sint-Guthago ook nog eens afzonderlijk hulde bracht aan Dr. De Smet. Heeft hij niet van het begin af, zonder er ooit te zijn om gevraagd, zijn volle medewerking toegezegd? en heeft hij niet in die vijf jaar herhaardelijk en steeds opnieuw daadwerkelijk getoond dat "Rond de Poldertorens" hem bijzonder aan het hart ligt? Hij verklapt het graag dat het een jeugdliefde is; want reeds als jong leraar ging zijn speciale aandacht naar de streek van het Zwin. Menig schrift van zijn hand handelt over de Zwinhavens: en werden Damme, Monnikerede, Hoeke en Ter Muiden niet gesneden uit Oostkerke?

Daarom zullen al onze Leden, als zij deze schone kaart bestuderen en bewaren, hun gedachten laten gaan naar deze uitnemende Vriend van St-Guthago, naar hem die door zijn morele steun, van "Rond de Poldertorens" heeft helpen maken wat het nu geworden is.

Deze Heemkundige Kaart van Oostkerke kwam tot stand, dank zij de vriendschappelijke en totaal belangloze samenwerking van Rene De Keyser, Rudolf Mesuere, Broeder Gaëtan en Willy Theerens. Voorzitter Rene was de waarachtige kenner van eigen dorp, die alles samenbracht en op zijn plaats zette: hij is de maker van de kaart, en niemand anders! Dhr. Mesuere, landmeter bij het kadaster te Tielt, maar afkomstig van Westkapelle-Heist, speelde het klaar om van het onooglijk klad

een zeer mooie en genietbare tekening te maken. Broeder Gaëtan gaf raad en zag de teksten na. Penningmeester Willy Theerens was de animator en de realisator, die het werkje op dreef bracht en voor het afdrukken zorgde...en voor de portemonnee. Het Gemeentebestuur van Oostkerke moedigde aan met een geldelijke toelage. En het lidgeld van al onze Leden deed de rest.

Dhr. Voorzitter zou een korte (!) inleiding schrijven. Maar wie Rene kent, weet dat als hij zijn wetenschap over Oostkerke begint neer te pennen, het een niet te stelpen vloed wordt. Zo moest er toch iets verteld worden over de Omme-gangweg. En alleszins over de Amelinebrug, de oudst vermelde naam op Oostkerke. Ja, Eienbroeke was eigenlijk het dorp nummer twee van Oostkerke, dus... Feitelijk moest er nog een detailkaartje bij geweest zijn van Mikhem: dat kan er nu best ook bij te pas gebracht. Dan hebt ge nog Monnikerede: er zou daar een keer moeten over hun parochieaspiraties geschreven worden. Zo werd het weer een lijvig boek! hoe gaat dat...

Alleen over Lembeke wordt niets gezegd: maar daarover schreef dhr. Rene De Keyser een zeer schone studie, die zal verschijnen in het Gedenkalbum Dr. Jos De Smet, uitgegeven door het Verbond.

Niemand is beter dan de samenstellers zelf, overtuigd van de onvolledigheid van deze Heemkundige Kaart. We willen het als een basis aanzien, waarop verder kan doorgewerkt worden. De Voorzitter zelf wilde ze wel nog wat aanvullen. Vooral wat betreft de benamingen van land of weide, blijft nog heel wat te doen, wat door samenwerking kan verwezenlijkt worden.

Wij hopen zelfs dat we mettertijd zulke heemkundige kaarten over de andere dorpen van het Heem Sint-Guthago zullen tot stand brengen.

Broeder Gaëtan, sekretaris.

E I G E N D O M

Deze Kaart van Oostkerke is eigendom van
de heer Rene De Keyser
en mag niet gekopieerd of geproduceerd worden.

VERANTWOORDING.

=====

Al de plaatsnamen die voorkomen op de Kaart, worden vermeld in het Toponymisch Woordenboek van Karel De Flou of in het Woordenboek van Plaatsnamen ouder den 1228 van Dr Gysseling. De jaartallen die op de kaart zijn aangebracht, en die ouder zijn dan 1330, werden nagezien, voor wat de juiste ligging betreft, in de bronnen vermeld door K. De Flou.

De juiste ligging van de plaatsnamen vanaf 1330 en jonger, werd bepaald bij middel van de ommelopers van de wateringen, die van de parochie Oostkerke, de registers van de landen en renten van de kerk, van de dis en van de pastorie van Oostkerke; alsook bij middel van de leenregisters van de Burg van Brugge; verder nog vervolledigd bij middel van enkele oude kaarten, zoals in de hierbijgaande lijst wordt aangeduid.

De jaartallen bij sommige plaatsnamen op de kaart vermeld, duiden aan **mit** welk document de aangegeven ligging van de plaatsnaam blijkt. B.v. Eiewerve 1554, betekent dat het register van de landen van de kerk te Oostkerke de ligging van dat hof vermeldt. Het wil dus niet **bedoelen** dat die plaats niet ouder kan zijn, want Eiewerve wordt al vermeld in 1122.

De detailkaart van Oostkerke dorp vermeldt een aantal herbergnamen, vergezeld van het tegenwoordige huisnummer. Deze namen zijn aangebracht volgens een lijst samengesteld door ondergetekende met inlichtingen verzameld bij de inwoners. In de periode 1890-1910 waren in Oostkerke veel herbergen. Dit aantal is nu geslonken tot 2 : het laagste cijfer ooit gekend.

Van enkele gebouwen wordt het jaar vermeld waarin ze tot stand kwamen: b.v. de oude molen, de gemeenteschool, de kloosterschool, de noodkerk, de nieuwe pastorie en de wagenmakerij. Dit is ook het geval voor enkele vaarten en wegen.

Voor de verdere teksten kan ook naar de bijgaande lijst van documenten verwezen worden, alsook naar de artikels door ondergetekende gepubliceerd in "Rond de Poldertorens".

Lijst van de gebruikte documenten.

Aangenomen afkortingen:

- A. R. A. : Algemeen Rijksarchief te Brussel
- R. A. B. : Rijksarchief te Brugge
- B. S. A. : Stadsarchief van Brugge
- C. O. O. B. : Archief van de Commissie van Openbare Onderstand te Brugge
- D en B Sp. : Doofstommen- en Blindengesticht Brugge, Archief Spermalie
- K. Oostk. : Kerkarchief van Oostkerke.

Jaartal	Document	Bewaarplaats
1330	Register Lenen Burg Brugge	A. R. A. Rekenkamer nr 45925
1365	Reg Lenen Brug Brugge	A. R. A. Rekenkamer nr 1072
1381	Reg Lenen Burg Brugge	A. R. A. Rekenkamer nr 1073
1384	Reg Lenen Burg Brugge	A. R. A. Rekenkamer nr 1074
1375	Regist Tienden St-Kwintens	R. A. B. Kerkelijk 416
1435	Regist Lenen Burg Brugge	B. S. A.
1447	Ommeloper Groot Reigaartsvliet	C. O. O. B. St-Janshosp Reg A 8
1449	Ommeloper Pastorie Oostkerke	R. A. B. Vrije nr 15880
1468	Regist Lenen Burg Brugge	R. A. B. Burg nr 1
1481	Ommeloper Kerk Oostkerke	D en B Sp.
1482	Ommeloper Dis Oostkerke	K. Oostk
1501	Regist Lenen Burg Brugge	R. A. B. Burg nr 2
1517	Ommeloper Kerkwatering	R. A. B. Aanwinsten nr 4090
1522	Ommeloper Pastorie Oostkerke	D en B Sp.
1550	Ommeloper 's Heer Baselishoek	R. A. B. Aanwinsten nr 3676
1554	Ommeloper Kerk Oostkerke	K. Oostk
1567	Ommeloper Groot Reigaartsvliet	R. A. B. Vrije
1568	Regist Tienden St-Kwintens	R. A. B. Kerkelijk 416
1569	Ommeloper Dis Oostkerke	D en B Sp.
1595	Rekening Groot Reigaartsvliet	R. A. B. Fonds Vrije
1609	Ommeloper Romboutswerve	R. A. B. Aanwinsten nr 4096
1642	Regist Kerk Oostkerke	K. Oostk
1642	Regist Dis Oostkerke	K. Oostk
1648	Ommeloper Tienden St-Kwintens	R. A. B. Aanwinsten nr 3759
1674	Ommeloper Parochie Oostkerke	R. A. B. Aanwinsten nr 3541
1795	Pointingsrol Oostkerke	R. A. B. Vrije in prochieken.
1824	Regist Dislanden Oostkerke	K. Oostk
1839	Kaart van Eiensluis en Groot Reigaartsvliet door Drubbel	
1835/40	Kadastrale Kaart door Popp uitgegeven	
1845	Atlas van de Buurtwegen van Oostkerke, Gemeentearchief	
1884	Atlas van de Waterwegen van Oostkerke, Gemeentearchief	
1715	Plan Groot Reigaartsvliet	R. A. B. Kaarten nr 520
1764	Plan Baselishoek en Kerkwater.	R. A. B. Kaarten nr 524
1755	Plan Romboutswerve	R. A. B. Kaarten nr 670
	Plan 't Wallant	R. A. B. Fonds Mestdagh 1124
	Plan De Snippe	R. A. B. Fonds Mestdagh 1127
	Plan Picavets	R. A. B. Fonds Mestdagh 1129
	Algemene Kaart	R. A. B. Fonds Mestdagh 1207